

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет музичного мистецтва
Кафедра теорії та історії музики

СУЧАСНА МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА

Програма та навчально-методичні матеріали
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

Освітні програми: «Хорове диригування», «Народний спів», «Естрадний спів»,
«Народні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Музичне
мистецтво естради», «Академічний спів», «Оркестрові струнні інструменти»

Харків, 2023

УДК 78.071.5.036

С 91

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 12 від 25 травня 2023 року)

Рецензенти:

Ніколаєвська Ю. В., доктор мистецтвознавства, професор, проректор з науково-педагогічної, творчої роботи та інноваційної діяльності ХНУМ ім. І. П. Котляревського

Коновалова І.Ю., доктор мистецтвознавства, доцент, зав. кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури

Укладач:

Щепакін В. М., доктор мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри теорії та історії музики

Сучасна музична педагогіка : прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти зі спеціальності С 91 025 «Музичне мистецтво», ОП «Хорове диригування», «Народний спів», «Естрадний спів», «Народні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Музичне мистецтво естради», «Академічний спів», «Оркестрові струнні інструменти» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. теорії та історії музики ; [уклад.: В. М. Щепакін]. — Харків : ХДАК, 2023. — 19 с.

Зміст розкриває основні історичні, методологічні, практичні проблеми сучасної музичної педагогіки, зокрема надає можливість поглибити знання з історії становлення музичної педагогіки і музичного виховання в Україні і на Слобожанщині. Особлива увага надається інноваційним засобам музично-педагогічної діяльності в ХХ — на початку ХХІ ст.

Для здобувачів спеціальності 025 «Музичне мистецтво», слухачів системи підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

УДК 78.071.5.036(073)

© Харківська державна академія культури, 2023 р.

© Щепакін В. М., 2023 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 025 Музичне мистецтво	Вибіркова
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	Освітньо-професійні програми: “Хорове диригування”, “Народний спів”, “Народні інструменти”, “Оркестрові духові та ударні інструменти”, “Музичне мистецтво естради”, “Естрадний спів”, “Академічний спів”, “Оркестрові струнні інструменти”	Рік підготовки:
		3-й
Загальна кількість годин для денної форми навчання – 180		Семестр
		6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	перший рівень вищої освіти	52 год.
		Семінарські заняття
		8 год.
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		120 год.
Індивідуальні завдання: –		
Вид контролю: залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 60 / 120

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Сучасна музична педагогіка» має суттєве значення в структурі музично-педагогічних дисциплін, є однією з найважливіших ланок комплексного розвитку і формування особистості майбутнього музиканта-педагога, який зможе застосовувати свої здібності як викладач спеціальних дисциплін. Значення дисципліни «Сучасна музична педагогіка» у професійній діяльності музикантів виявляється в тому, що вона сприяє формуванню майбутніх фахівців як педагогів, методистів, виявленню цілей, побудови програми їх подальшої музично-педагогічної діяльності. Таким чином, курс «Сучасна музична педагогіка» виконує базову методологічну функцію у становленні музиканта-педагога, впливає на його подальшу музично-педагогічну діяльність та процеси музичної комунікації з учнями та учнівськими творчими колективами.

Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС — 6 кредитів ЄКТС, розподіл у годинах: 52 лекційні години, 8 семінарських годин, 120 годин самостійної підготовки.

Статус дисципліни: вибіркова.

Мета курсу — аналіз і оцінка історичних етапів становлення музичної педагогіки в різних країнах світу, зокрема в Україні, вивчення основних засад сучасної музичної педагогіки.

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до освітньо-професійної / освітньо-наукової програми):

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії у творчому колективі.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним на основі самоаналізу та самоорганізації.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні творчі й педагогічні рішення та спроможність планувати і здійснювати їх на практиці.

ЗК 16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 18. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, осмислювати власний досвід та передавати його іншим у процесі викладання.

ЗК 19. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини світової та української культури, цінностей і традицій.

ЗК 20. Здатність до розв'язання проблем, набуття гнучкого та креативного способу мислення, яке дає можливість осмислити та вирішити проблеми і задачі, які стоять перед фахівцями з музичного мистецтва.

Фахові компетентності:

ФК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в виконавській та педагогічній діяльності.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності (виконавця / викладача).

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

- ФК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- ФК 14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- ФК 15. Здатність використовувати теоретичні та практичні знання з історії та теорії виконавства у професійній діяльності.
- ФК 16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської, педагогічної діяльності.
- ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
- ФК 19. Здатність застосувати професійно-педагогічну методику роботи з оркестром і ансамблем.
- ФК 24. Здатність застосовувати традиційні та інноваційні технології для забезпечення освітнього процесу в музичних навчальних закладах.
- ФК 25. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській, педагогічній діяльності музиканта.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної / освітньо-наукової програми).

- РН 3. Демонструвати різні методику удосконалення виконавської діяльності.
- РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- РН 6. Демонструвати спроможність до досягнення історико-теоретичної проблеми в галузі музичного мистецтва та виконання самостійної роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
- РН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- РН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- РН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим / оркестровим колективом.
- РН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- РН 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
- РН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / диригування / теорії, історії музики.

РН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН 16. Виявляти розуміння принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.

РН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

РН 19. Демонструвати поглиблене знання специфіки української культури, розуміння законів, за якими розвивається українська культура.

РН 21. Демонструвати володіння методикою викладання спецдисциплін.

РН 23. Володіти методами опрацювання методичної літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу для подальшої розробки методики викладання фахових дисциплін.

РН 24 Демонструвати володіння теоретичними і практичними знаннями музичних комп'ютерних технологій у фаховій педагогічній діяльності.

Специфічні (прикладні) компетентності:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати : основні етапи формування музично-педагогічної думки, історію становлення і розвитку музичної педагогіки в різних країнах світу, зокрема в Україні, сучасні передові тенденції в музичному вихованні та музичній педагогіці;

вміти: опрацьовувати методичну літературу, аналізувати музично-педагогічні погляди й методики минулого і сучасності й у власній педагогічній практиці втілювати набуті знання з цієї галузі музичної діяльності;

мати навички: музично-просвітницької, музично-виховної, музично-педагогічної й музично-організаційної роботи в загальноосвітніх та спеціалізованих мистецьких закладах, а також із відповідним спеціалізації бакалавра дитячим, самодіяльним (аматорським) та професійним музичним колективом.

Завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями курсу «Сучасна музична педагогіка» є:

- визначення специфіки музичної педагогіки як сфери музичної діяльності;
- виявлення місця музичної педагогіки та її функцій в системі музичного виховання;
- визначення особливостей становлення музично-педагогічної думки;
- вивчення основних методів в музичному вихованні і в музичній педагогіці;
- визначення основних параметрів розвитку музичних здібностей;

- виявлення специфіки критичного аналізу різних методів музичного виховання;
- аналіз музично-педагогічних форм впливу на особистість;
- визначення специфіки основних принципів та етапів роботи над музичним твором;
- виявлення найважливіших етапів розвитку музичної педагогіки в історико-культурному контексті;
- характеристика специфіки музично-педагогічної діяльності в Україні.

Очікувані результати навчання.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Сучасна музична педагогіка» студенти отримують уявлення про історичні, теоретичні й методичні засади музичної педагогіки та знайомляться з особливостями розвитку музично-педагогічної думки і музично-педагогічних засад у різних країнах світу, сучасними провідними тенденціями в музичній педагогіці, організацією музично-педагогічної діяльності в різних країнах світу і, зокрема, в Україні.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання та підсумкова форма контролю.

Оцінювання результатів навчання відбувається шляхом поточного опитування студентів за матеріалами попередніх лекційних занять, бесід з визначених проблем під час семінарських занять, складання заліку. Кінцеве оцінювання результатів навчання складається з суми балів, набраних здобувачем під час відвідання лекційних та семінарських занять (до 80 балів) і відповіді на заліку (до 20 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ 1				Розділ 2						Розділ 3				Розділ 4			Підсум-ковий контроль (залік)	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17		
4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	20	100

Критерії оцінювання результатів навчання за 100 бальною рейтинговою шкалою.

Оцінювання результатів навчання складається з наступних компонентів: відвідання занять та активність здобувачів під час поточного опитування та обговорення питань на семінарських заняттях, складання заліку.

A 90-100 (*відмінно*): здобувач першого рівня вищої освіти відвідував усі аудиторні заняття, має повний конспект лекцій, творче орієнтується в матеріалі курсу, якісно виконував усі контрольні завдання, постійно брав активну участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

B 82-89 (*добре*): здобувач першого рівня вищої освіти відвідував переважну більшість аудиторних занять, має конспект лекцій, вільно орієнтується в матеріалі курсу, доволі повно виконував контрольні завдання, брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

C 74-81 (*добре*): здобувач першого рівня вищої освіти відвідував більшість аудиторних занять, має конспект лекцій, орієнтується в більшості проблем з курсу, виконував контрольні завдання, іноді брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

D 64-73 (*задовільно*): здобувач першого рівня вищої освіти відвідував частину аудиторних занять, відсутній конспект частини лекцій, орієнтується в деяких проблемах з курсу, виконував деякі контрольні завдання, майже не брав участі в обговоренні проблемних питань дисципліни.

E 60-63 (*задовільно*): здобувач першого рівня вищої освіти відвідав незначну частину аудиторних занять, відсутній конспект більшості лекцій, поверхово розуміється в проблемах курсу, більшість контрольних завдань не виконані або виконані на низькому рівні, уникав обговорення проблемних питань дисципліни.

FX 35-59 (*незадовільно з можливістю повторного складання*): здобувач першого рівня вищої освіти пропустив більшість аудиторних занять, немає конспекту лекцій, дуже поверхово розуміється в проблемах курсу, контрольні завдання не були виконані, практично не брав участь в обговоренні проблемних питань дисципліни.

F 0-34 (*незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни*): здобувач першого рівня вищої освіти не відвідував або майже не відвідував заняття з даної дисципліни, не має конспекту лекцій, не розуміється в проблемах курсу, контрольні завдання не виконувалися, уникав обговорення проблемних питань дисципліни.

Кількість тижнів для теоретичної підготовки — 13 (по 4 год. на тиждень), кількість розділів — 4, кількість тем — 17.

2. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Музична педагогіка як галузь гуманітарного знання

Тема 1. Сутність музичної педагогіки та її основні категорії.

Тема 2. Зв'язки музичної педагогіки з іншими науками

Тема 3. Психологія та музична педагогіка

Тема 4. Методологічні основи музичної педагогіки

Розділ 2. Історичні етапи розвитку світової та вітчизняної музичної педагогіки

Тема 5. Музична педагогіка античного світу та доби Середньовіччя

Тема 6. Музична педагогіка Відродження та Просвітництва

Тема 7. Системи музичного виховання XVIII-XIX століть

Тема 8. Здобутки європейської музичної педагогіки у XX та XXI ст.

Тема 9. Становлення та розвиток музичної педагогіки в Україні

Тема 10. Професійна академічна музична освіта в Україні: історія і сьогодення

Розділ 3. «Теорія музичної освіти»

Тема 11. Зміст музичного навчання та його складові

Тема 12. Дидактичні принципи цілісного музично-педагогічного процесу

Тема 13. Методи музичного навчання

Тема 14. Форми організації музично-педагогічного процесу

Розділ 4. Організаційно-методичні аспекти музичного виховання

Тема 15. Системи і технології музичного виховання

Тема 16. Планування і педагогічна оцінка результатів музичного виховання

Тема 17. Професійна діяльність музиканта-педагога

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
лекцій		семінарів	самоств. робота		
1	2	3	4	5	
Розділ 1. «Музична педагогіка як галузь гуманітарного знання»					
Тема 1. Сутність музичної педагогіки та її основні категорії	6	2		4	
Тема 2. Зв'язки музичної педагогіки з іншими науками	6	2		4	
Тема 3. Психологія та музична педагогіка	8	2		6	
Тема 4. Методологічні основи музичної педагогіки	14	4		10	

Разом за розділом 1	34	10		24	
Розділ 2. «Історичні етапи розвитку світової та вітчизняної музичної педагогіки»					
Тема 5. Музична педагогіка античного світу та доби Середньовіччя	12	4	1	7	
Тема 6. Музична педагогіка Відродження та Просвітництва	16	4	1	11	
Тема 7. Системи музичного виховання XVIII-XIX століть	16	6	1	9	
Тема 8. Здобутки європейської музичної педагогіки у XX ст. та XXI ст.	14	2	2	10	
Тема 9. Становлення та розвиток музичної педагогіки в Україні	12	6	1	5	
Тема 10. Професійна академічна музична освіта в Україні: історія і сьогодення	16	4	2	10	
Разом за розділом 2	86	26	8	52	
Розділ 3. «Теорія музичної освіти»					
Тема 11. Зміст музичного навчання та його складові.	10	2		8	
Тема 12. Дидактичні принципи цілісного музично-педагогічного процесу.	10	2		8	
Тема 13. Методи музичного навчання	8	2		6	
Тема 14. Форми організації музично-педагогічного процесу	8	2		6	
Разом за розділом 3	36	8		28	
Розділ 4. «Організаційно-методичні аспекти музичного виховання»					
Тема 15. Системи і технології музичного виховання	8	2		6	
Тема 16. Планування і педагогічна оцінка результатів музичного виховання	8	2		6	

Тема 17. Професійна діяльність музиканта-педагога	8	4		4
Разом за розділом 4	24	8		16
Усього годин	180	52	8	120

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Музична педагогіка античного світу та доби Середньовіччя	1
2	Музична педагогіка Відродження та Просвітництва	1
3	Системи музичного виховання XVIII-XIX століть	1
4	Здобутки європейської та світової музичної педагогіки у XX та XXI ст.	2
5	Становлення та розвиток музичної педагогіки в Україні	1
6	Провідні педагогічні ідеї українських музикантів-педагогів XX ст.	2

Питання для обговорення на семінарських заняттях, рекомендована література

1. Музична педагогіка античного світу та доби Середньовіччя

Музично-педагогічні засади у Древній Греції. Музична педагогіка в Римській імперії. Середньовічні засади музичної педагогіки.

Література: 1; 2; 3; 4; 6.

2. Музична педагогіка Відродження та Просвітництва

Еволюція музично-педагогічної думки в епоху Відродження і добу Просвітництва. Професійна музична освіта в країнах Західної Європи епохи Відродження і доби просвітництва.

Література: 1; 2; 3; 4; 6.

3. Системи музичного виховання XVIII-XIX століть

Музичне виховання і музична педагогіка в західноєвропейських країнах XVIII-XIX століть. Започаткування консерваторської освіти. Система музичних навчальних закладів у Західній Європі та в Російській імперії.

Література: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 20; 23.

4. Здобутки європейської та світової музичної педагогіки у XX та XXI ст.

Провідні представники музичного виховання кінця XIX — початку XXI ст. та особливості їхніх концепцій:

Еміль Жак-Далькроз, Карл Орф, Золтан Кодаї та Бела Барток, П'єр ван Хауве, Вероніка Коен, Борис Трічков, методи виховання Марії Монтесорі,

«Монтессорі-центри», Метод «рідної мови» Сініті Судзукі та його система «виховання талантів», асоціації педагогів за системою Судзукі, Дмитро Кабалевський і його методи виховання молодших школярів. Погляди Вальдорфської педагогіки.

Література: 1; 2; 3; 4; 5; 13; 17.

5. Становлення та розвиток музичної педагогіки в Україні.

Еволюція музично-педагогічної думки в Україні від Середньовіччя до XVIII ст. Розвиток музичної педагогіки в Україні у XVIII — XIX ст. Відкриття і специфіка функціонування спеціальних професійних музичних навчальних закладів. Становлення, еволюції і сучасний стан музичної педагогіки в Харкові.

Література: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 11; 14; 15; 18; 20.

6. Провідні педагогічні ідеї українських музикантів-педагогів XX ст.

Провідні ідеї українських музичних педагогів XX ст. Методи музичного виховання в працях українських фахівців (Б. Яворський, О. Ростовський, І. Сташевська та ін.).

Література: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 11; 13; 14; 15; 18; 21.

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	
1	Сутність музичної педагогіки та її основні категорії	4	
2	Зв'язки музичної педагогіки з іншими науками	4	
3	Психологія та музична педагогіка	6	
4	Методологічні основи музичної педагогіки	10	
5	Музична педагогіка античного світу та доби Середньовіччя	7	
6	Музична педагогіка Відродження та Просвітництва	11	
7	Системи музичного виховання XVIII–XIX ст.	9	
8	Здобутки європейської музичної педагогіки у XX ст. та XXI ст.	10	
9	Становлення та розвиток музичної педагогіки в Україні.	5	
10	Провідні педагогічні ідеї українських музикантів-педагогів XX століття.	10	
11	Зміст музичного навчання та його складові.	8	
12	Дидактичні принципи цілісного музично-педагогічного процесу	8	

13	Методи музичного навчання	6
14	Форми організації музично-педагогічного процесу	6
15	Системи і технології музичного виховання	6
16	Планування і педагогічна оцінка результатів музичного виховання	6
17	Професійна діяльність музиканта-педагога	4

Основними формами і завданнями самостійної роботи здобувачів першого рівня вищої освіти з курсу є:

- теоретичне вивчення лекційного матеріалу курсу;
- ознайомлення із запропонованими музично-естетичними, музично-історичними, музично-теоретичними та методичними працями з питань історії та теорії музичної педагогіки, музичної освіти, музичного виховання;
- реферування літератури, рекомендованої до курсу;
- практичне вивчення основ курсу (критичний аналіз різноманітних явищ сучасної музичної педагогіки та виховання, ідей і поглядів видатних музичних педагогів минулого і сучасності).

Самостійна робота здобувачів першого рівня вищої освіти передбачає, окрім вивчення історії становлення й розвитку музично-педагогічної думки, ознайомлення з методикою викладання спеціальних дисциплін провідних музичних педагогів України та зарубіжжя, перегляд запропонованих викладачем прикладів роботи музичних педагогів з учнями різних спеціалізацій та різних рівнів музичної підготовки з подальшим обговоренням переглянутого.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Контроль здобутих студентами знань, умінь і навичок здобувачів здійснюється під час опитування перед початком або наприкінці лекційних занять, обговорення проблемних питань на семінарських заняттях, підсумкового заліку наприкінці курсу, в якому відбувається індивідуальне обговорення з кожним здобувачем питань з проблематики курсу.

Методи навчання:

Пояснювально-ілюстративний: лекція-аналіз;

Проблемний виклад: обговорення, поглиблення пізнавального інтересу, евристичні бесіди, дискусії; елементи ділових ігор тощо.

Дослідницько-когнітивний: порівняння, прогнозування.

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1.	Поточний	Опитування здобувачів після проведення лекційних занять або перед наступним заняттям, перевірка знань з основних питань, що обговорювалися під час лекційного заняття
2.	Періодичний	Проведення семінарських занять з поглибленим обговоренням визначених питань
3.	Самостійна робота	Перевірка рівня обізнаності здобувачів із запропованою для самостійного вивчення літературою, обговорення запропонованих для самостійного перегляду здобувачами відеофайлів з музично-педагогічних проблем
4.	Підсумковий контроль	Індивідуальне опитування здобувачів за всім курсом

Відпрацювання пропущених занять здійснюється здобувачами в індивідуальному режимі за узгодженістю з викладачем. Перевірка знань здобувачів з проблемних питань дисципліни, що розглядалися на пропущених ними заняттях, здійснюється у формі співбесіди.

Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни відбувається у разі вивчення здобувачем цієї або близької за назвою та змістовним наповненням навчальної дисципліни в іншому ЗВО за умов приблизного співпадіння кількості кредитів, відведених на дисципліну, а також шляхом проведення зі здобувачем співбесіди.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточна успішність																	СР	Підсум-ковий контро-ль	Усього
Розділ 1				Розділ 2						Розділ 3				Розділ 4					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17		залік	
3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	17	20	100

Розподіл балів за формами контролю.

Відвідування занять: макс. 17 (по 1 балу за кожну прослухану тему);

Семінарські заняття: макс. 18 балів (до 3 балів за участь у семінарі);

Усне поточне опитування: 28 балів (до 3 балів під час кожного опитування);

Самостійна робота: макс. 17 балів (по 1 балу за самостійну підготовку за кожною темою).

Залік: до 20 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Навчально-методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, бібліотечні матеріали, ілюстративні матеріали (зокрема відео- та аудіофайли з фрагментами музичних занять видатних музичних педагогів, виконавців-інструменталістів і вокалістів, інструментальних і вокальних ансамблів, оркестрів, хорів, диригентів минулого та сучасності).

9. Рекомендована література:

Основна:

1. Михайличенко О. В. Основи загальної та музичної педагогіки: теорія та історія. – Суми : Наука, 2004. Михайличенко О. В. Педагогічні аспекти розвитку української музичної культури другої половини XIX — початку XX ст.: Монографія. Суми: «Мрія-1», 2005. 292 с.
2. Олексюк О. М. Музична педагогіка. Навчальний посібник. Київ : КНУКіМ, 2006. 188 с.
3. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2011. 640 с.
4. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 472 с.
5. Щепакін В. М. Музична культура Сходу і Півдня України другої половини XIX — початку XX століть: європейські виміри : монографія / Харків. держ.

акад. культури. Харків : Панов А. М., 2017. 479 с.

Додаткова:

6. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник. Київ : Либідь, 1998. 560 с.
7. Бех І. Д. Виховання особистості : У двох книгах. Книга перша. Особистісно орієнтовний підхід : теоретико-технологічні засади. Київ : Либідь, 2003. 280 с.
8. Бех І. Д. Духовні цінності в розвитку особистості // Педагогіка і психологія. 1997. № 1. С. 124–129.
9. Вишневецький О. Сучасне українське виховання. Педагогічні нариси. Львів, 1996. С. 134–178.
10. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
11. Гуманістична психологія: Антологія / Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. Київ : Пульсари, 2001. Т. І. : Гуманістичні підходи в західній психології ХХ століття. 252 с.
12. Ділецький М. Граматика музикальна Київ : Муз. Україна, 1970. 114 с.
13. Завальнюк А. Ф. Микола Леонтович. Листи, документи, духовні твори: До 130-ї річниці від дня народження. 2-ге вид., доопрацьоване і доп. Вінниця : Нова книга, 2007. 272 с. : іл. ; ноти.
14. Кант І. О педагогике // Избранное в 3х т. Т. 1. О воспитании разума. Калининград: Кн. изд-во, 1995. 248 с.
15. Костюк А. Г. О теории музыкального восприятия. Київ : Муз. Україна, 1986. 166 с.
16. Маріо М. Д. Виховання молоді засобами православної духовної музики у закладах освіти України (кінець ХІХ– початок ХХ століття) : автореф. дис ... кандидата пед. наук : спец. 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. Харків, 2000. 19 с.
17. Михайличенко О. В. Нариси з історії музично-естетичного виховання дітей та молоді в Україні. Київ : КДПУ, 1999. С. 214–237.
18. Москальова Л. Ю. Моральне виховання особистості майбутнього вчителя музики і художньої культури засобами українського сакрального хорового мистецтва : авторф. дис... кандидата пед. наук: спец. 13.00.04 – Теорія та методика професійної освіти / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Київ, 2004. 20 с.
19. Олексюк О. М. Формування духовного потенціалу студентської молоді. Київ : КДКК, 1996. 253 с.
20. Ростовський О. Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки:

- Навч. посібник. Ніжин : Вид-во НДПУ, 2003. 193 с.
21. Рудницька О. П. Педагогіка : загальна та мистецька : навч. посібн. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2005. 360 с.
  22. Рудницька О. П. Світоглядна функція мистецтв // Мистецтво та освіта. 2001. № 3. С. 10–13.
  23. Сковорода Г. Пізнай в собі людину. Львів : Світ, 1995. 187 с.
  24. Сташевська І. О. Музична педагогіка Німеччини: історія, теорія, практика : монографія / І. О. Сташевська; Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Луганськ, 2010. 559 с.
  25. Українська педагогіка в персоналіях – ХІХ століття : навч. посібн. [для студ. вищих навч. закладів] : у двох книгах / [за ред. О.В. Сухомлинської]. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1. 551 с.
  26. Шевнюк О. Л. Культурологічна освіта майбутнього вчителя: теорія і практика. Київ : НПУ ім. М. Драгоманова, 2003. 233 с.
  27. Шевченко Г. П. Эстетическое воспитание в школе : учебн. пособ. Київ : Рад. шк., 1985. 144 с.
  28. Яворский Б. Л. Статьи. Воспоминания. Переписка. Москва : Сов. Композитор, 1972. 703 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
  2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені З. К. С. Станіславського.
  4. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка.
  5. Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс] // <http://ua.wikipedia.org/wiki/>
- Категорії: Музична педагогіка; Музична освіта; Музичне виховання тощо.

Навчальне видання

СУЧАСНА МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА

Програма та навчально-методичні матеріали

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

ОП «Хорове диригування», «Народний спів», «Естрадний спів», «Народні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Музичне мистецтво естради», «Академічний спів», «Оркестрові струнні інструменти»

Укладач:

В.М. Щепакін, доктор мистецтвознавства, доцент

Комп'ютерний набір В.М. Щепакін
Комп'ютерна верстка І. Колесник

Видається в авторській редакції

План 2023

Підписано до друку 25.05.2023 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф
Ум. друк. арк. ____ Тираж 100. Зам № ____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК

